

## POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

**Autorka:** Alena STOKLÁSKOVÁ  
*aprobace:* specializace v pedagogice, učitelství praktického vyučování  
*akad. rok:* 2016/2017  
**Název práce:** STRATEGIE UČENÍ Z TEXTU  
*Vedoucí práce:* PhDr. Jana Doležalová, Ph.D.

---

### 1. Koncepce práce

Bakalářská práce Aleny Stokláškové představuje text o 52 stranách přímého textu a Přílohové části, která má rozsah dalších 10 stran. Autorka rozčlenila závěrečnou práci do 5 základních kapitol, které se většinou dělí na další podkapitoly. Soupis použité **bibliografie** formálně slučuje klasické textové zdroje s literaturou v elektronické podobě, a to do 23 citací. Strukturou se jedná o vyvážený text, který věnuje stejnou pozornost teorii a poté navazujícímu empirickému šetření.

Je potřebné hned z kraje recenze poznamenat, že se jedná o bakalářskou práci, která se zabývá nadčasovou problematikou práce s písemným textem, z níž se odvozují další psycholingvistické dovednosti a vztahy k tématům, která pročitáný (osvojovaný) text obsahuje. Nejde tedy jen o psychologické a didaktické souvislosti s tématem; to evokuje vyšší cíle člověka, který „skrze text“ obohacuje sebe sama, poznává svět okolo něj - často ve společenských souvislostech. Nabídneme-li mu vhodnou cestu – strategie učení se z pedagogického textu – jako rozvíjením souboru vnitřních i vnějších dovedností přispějeme k jeho momentálnímu vzdělávání i procesům celoživotního učení. Nejen proto je třeba diplomantku **pochválit za vhodnou volbu tématu**.

Zbývá dodat, že posuzované práce je po formální stránce zpracována čistě, srozumitelně a vizuálně přehledně (tabulky a grafická vyjádření). Závěrečná práce respektuje normu ISO 690 a neodchyluje se o zvyklostí v uvádění autorských citací.

### 2. Teoretická východiska

Hned v úvodu se dozvídáme motivech vzniku práce, chybí však určení konkrétních **cílů práce** v „ověřitelném“ tvaru. Nicméně z prvních řádků je patrné, o co autorce při tvorbě textu šlo. Pročteme-li celý text a zamyslíme-li se nad dílčími obsahovými celky, pak dospíváme k názoru, že **struktura práce** je dobře a **logicky vystavěná**. Jak A. Stoklášková představuje teoretický fundament? Nejprve se zaměřila na vymezení základních pojmů (strategie učení, učební styly, čtenářská gramotnost atd.). To vše s oporou o jí dostupnou literaturu.

Z mého pohledu je nezajímavější částí podkapitola 1.3, protože čtenáři nabízí nejen terminologický vztah mezi frekventovanými pojmy, navíc popisuje navazující etapy při procesu recipace pedagogického textu. Naopak jistým nedotažením trpí pasáže 1.4.1 a 1.4.2 – o postavení, rolích obou aktérů výuky. Lze např.

polemizovat s názorem Janíkové (s. 25), že tzv. autonomní učení (na učiteli nezávislé...) je nejúčinnější čtenářskou strategií. Co ovšem autonomnímu učení vývojově předchází, a co pro tento finální stav má udělat učitel i žák samotný, to autorka neřeší.

Nicméně píše, že autorka v teoretické části prokázala schopnost kompilace a práce s jí dostupnou odbornou literaturou. Celkově teoretickou pasáž hodnotím jako **poznatkově sumarizující a utříděnou**. Platí to také pro exkurs mezi příklady tuzemských a zahraničních výzkumů (s. 27 – 31).

### 3. Aplikační část práce

**Empirická část** je jako celek připravena a vystavěna metodologicky čistě a srozumitelně. Autorka stanovila cíle šetření, dozvídáme se také o použité (smíšené) metodologii, založené na anketním šetření a dialozích s vyučujícími. Hlavním výzkumným záměrem bylo poznat a charakterizovat strategie učení u respondentů z 1. a 4. ročníku střední školy a pojmenovat odlišnosti. Vzorek A i B byl formálně obdobný, chybí však údaje o sexových rozdílech a významněji o tom, jakým způsobem byli žáci vybráni (zvolení?) do rolí respondentů.

Od strany 34 do 43 je text formalizován do opakující se struktury: část výzkumného tématu v podobě otázky, následuje tabulární vyjádření a pokus o datovou interpretaci. Na jednu stranu lze pochválit „uniformitu“ postupu, někdy však vadí procentová interpretace ve stylu: čeho bylo více, čeho méně. Určitě by si některá zjištění zasloužila hlubší analýzu a poukázání na nabízející se souvislosti.

Také kapitola 3.7 – rozhovory s vyučujícími – je nedotažená v některých ohledech: obtížně se dovídáme počet respondentek, nevíme hlavní cíle dialogu, nedovídáme se o jeho charakteristice a míře strukturovanosti, naopak cenné jsou příklady učitelových výpovědí, resp. jejich názorů na vývoj žakovských strategií v komparaci 1. versus 4. ročník studia.

Domnívám se, že rozsahem a způsobem zpracování je však praktická část zpracována v očekávaném tvaru a je zřejmé její zaujetí pro dané téma.

**Poznámku** mám k samému závěru: působí jako formální zkratka, ve které se objevují jen některé výsledky ze studentčina celkového úsilí.

### 4. Inspirace - otázky k obhajobě

Navrhuji, aby se autorka při obhajobě soustředila mimo jiné na tyto otázky:

- a) Jak se na rozvoji strategií učení přímo nebo nepřímo podílí učitelova snaha po vytváření sociálně vhodného klimatu ve třídě?
- b) Jakými postupy může učitel podporovat žakovské činnosti založené na tzv. metakognici – ve vztahu k výsledkům průzkumného šetření?

### 5. Závěr - shrnutí

Hodnocená bakalářská práce splňuje nároky na Bc práce a proto ji

navrhuji klasifikovat.....(C)

V Hradci Králové 23. května 2017

Doc. PhDr. T., Svatoš, Ph.D.,  
Katedra pedagogiky a psychologie  
Pedagogická fakulta UHK